

Original Research Article

The Need Assessment and Academic Administration Model for Enhancing Elderly Care Based on the Concept of Career-Oriented Education of Satri Wat Rakhang School

การประเมินความต้องการและรูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุ ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง

Chalermraj Tingaoum^{1*}

เฉลิมรัฐ ติ่งอ่วม^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. Chalermraj Tingaoum*

เฉลิมรัฐ ติ่งอ่วม

Satri Wat Rakhang School, Thailand.

โรงเรียนสตรีวัดระฆัง

Email: chalermraj@sr.ac.th

คำสำคัญ:

การศึกษาเพื่ออาชีพ, การบริหารวิชาการ,
การดูแลผู้สูงอายุ, รูปแบบ

Keywords:

Career-Oriented Education,
Academic Administration, Elderly Care,
Model

Article history:

Received: 18/002/2026

Revised: 20/03/2026

Accepted: 10/04/2026

Available online: 15/05/2026

How to Cite:

Tingaoum, C. (2026). The Need Assessment and Academic Administration Model for Enhancing Elderly Care Based on the Concept of Career-Oriented Education of Satri Wat Rakhang School. *Journal Dhamma for Life*, 32(3), 339-354.

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the current state, the desirable state and needs assessment of a model of academic administration for elderly care based on the concept of career-oriented education of Satri Wat Rakhang school and 2) to develop a model of academic administration for elderly care based on the concept of career-oriented education of Satri Wat Rakhang school. This study was conducted with descriptive method. The population was Satri Wat Rakhang school and there were 95 informants, including deputy directors, assistant deputy directors, department heads, and teachers. The research instruments were the current state, the desirable state and needs assessment of a model of academic administration for elderly care based on the concept of career-oriented education of Satri Wat Rakhang school. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, mode, content analysis, and PNIModified

Thailand's transition into an aging society poses challenges not only for the government and the healthcare system but also for educational institutions, which play a crucial role in fostering knowledge, attitudes, and essential skills for sustainable and appropriate coexistence within an aging society. Therefore, this study sought to develop a practical and contextually appropriate academic administration model that responds to societal changes and can be feasibly implemented in a school setting. The proposed model aims to enhance students' competencies, preparing them for future careers and enabling them to live with quality and dignity in an aging society.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง 2) พัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง โดยใช้กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ การบริหารวิชาการ และการดูแลผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง ผู้ให้ข้อมูล คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน จำนวน 95 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ฐานนิยม การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNIModified)

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยไม่เป็นเพียงความท้าทายของภาครัฐหรือระบบสุขภาพเท่านั้น หากแต่ยังครอบคลุมถึงบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมความรู้ ทักษะ และทักษะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกับสังคมสูงวัยอย่างยั่งยืน และเหมาะสม เพื่อจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อสังคมและพัฒนารูปแบบหรือแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในการใช้จริงในบริบทของสถานศึกษา และสามารถยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตในสังคมผู้สูงอายุได้อย่างมีคุณภาพ

บทนำ

การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (ageing society) เป็นปรากฏการณ์เชิงโครงสร้างประชากรที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในระดับโลก อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่ทำให้อัตราการมีอายุขัยเฉลี่ยของประชากรเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว เช่น ประเทศในทวีปยุโรป ญี่ปุ่น และจีน ซึ่งกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางประชากรอย่างรวดเร็วและมีนัยสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม (United Nations, 2022) สำหรับประเทศไทย ได้เข้าสู่การเป็น “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” (Complete Aged Society) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 โดยมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และคาดการณ์ว่าจะเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด” (Super-aged Society) ภายในปี พ.ศ. 2574 ซึ่งจะมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเกินร้อยละ 28 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโครงสร้างแรงงาน ระบบสวัสดิการ และความต้องการกำลังคนด้านการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการปรับตัวเชิงระบบทั้งในระดับนโยบาย การศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นไปที่ระดับมหภาค เช่น นโยบายสาธารณสุข ระบบการดูแลระยะยาว และโครงสร้างสวัสดิการของผู้สูงอายุเป็นหลัก

ขณะที่การบูรณาการการเตรียมกำลังคนด้านการดูแลผู้สูงอายุในระดับสถานศึกษายังมีข้อจำกัด ทั้งในมิติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และกลไกการบริหารวิชาการที่เชื่อมโยงกับทักษะอาชีพอย่างเป็นระบบ ในบริบทของสถานศึกษา โรงเรียนสตรีวัดระฆังในฐานะสถาบันการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะอาชีพด้านการดูแลผู้สูงอายุ โดยอาศัยกระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อบริบทสังคมผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การศึกษานี้จึงมีความสำคัญในการเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบริหารวิชาการในระดับสถานศึกษา ที่สามารถบูรณาการการเรียนรู้กับการเตรียมความพร้อมด้านทักษะอาชีพการดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายการศึกษา และการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศในอนาคต

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญและเป็นพันธกิจหลักของสถานศึกษาซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในทุกมิติและสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายที่ประเทศชาติคาดหวัง และยังเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้นำครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนางานทั้ง 3 ประการ (Sutthadaanantaphokin et al., 2025; สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565) อีกทั้งต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีศักยภาพในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นพลโลก แนวคิดในการบริหารวิชาการมีขอบข่ายดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) การประเมินผล (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565) ซึ่งหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร ซึ่งเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ที่มีความมุ่งหวังให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต โดยหลักสูตรที่ดีจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพราะการจัดการเรียนรู้เป็นหน้าที่สำคัญของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะพัฒนานักเรียนให้กลายเป็นพลโลกและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับสังคมในอนาคต โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนครูและบุคลากรให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ และเพื่อพัฒนา ปรับปรุง กระบวนการข้างต้นที่กล่าวมานั้น มีขอบข่ายสำคัญอีกประการ คือ การประเมินผลการเรียนรู้หรือการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ มีเป้าหมายสำคัญเพื่อใช้ผลการประเมินไปพัฒนานักเรียน พัฒนาครู พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ

การศึกษาเพื่ออาชีพมีจุดเริ่มต้นจากประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อตอบสนองการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานของประเทศ โดยมี ซิดนีย์ พี มาร์แลนด์ (Marland, 1971) เป็นผู้ให้นิยามของคำว่า “การศึกษาเพื่ออาชีพ” เป็นคนแรก เพื่อช่วยลดช่องว่างของการศึกษาในสถาบันการศึกษากับโลกของการทำงานให้ใกล้เคียงมากยิ่งขึ้น สำหรับประเทศไทยมีการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังปรากฏในสาระที่ 4 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาชีพ คือ สาระการอาชีพ โดยการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนในโรงเรียน เป็นการฝึกประสบการณ์ทางการศึกษาซึ่งเริ่มตั้งแต่วัยเด็กตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิตของการทำงาน โรงเรียนมีหน้าที่ทำให้นักเรียนทุกคนได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ เห็นคุณค่า เตรียมนักเรียนให้เข้าสู่การทำงานและนำไปสู่เส้นทางอาชีพ (Channuwong et al., 2022; สุภัสสา โพธิ์เงิน, 2562) ซึ่งอาชีพ หมายถึง งานหรือภาระหน้าที่ของมนุษย์ที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอหรือประจำ ด้วยความถนัด ความสนใจ ความรู้ความสามารถ รวมทั้งประสบการณ์หรือการฝึกฝนจนเชี่ยวชาญ โดยมีผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจ เงิน การแลกเปลี่ยน การยกย่องให้มีชื่อเสียง และการสร้างเครือข่ายเพื่อนฝูงในสังคม (กระทรวงแรงงาน, 2557) สำหรับเป้าหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพ ถือเป็นความท้าทายของนักการศึกษาที่ต้องการสร้างนักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการทำงานที่จำเป็นสำหรับนักเรียนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานในสถานประกอบการ (ขจรเกียรติ ชลเทพ, 2568) และตระหนักถึงความสำคัญของทุกอาชีพ ซึ่งมีแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในปัจจุบันและอนาคต ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ 1) การจัดหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้นในรายวิชาเพิ่มเติมในระดับ ม.ต้น 2) การจัดหลักสูตรทวิศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ต้องการวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ 3) การจัดหลักสูตรเตรียมพื้นฐานความถนัดกลุ่มสาขาวิชาในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา 4) การจัดกิจกรรมชุมนุมเพื่อการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ และ 5) การจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรายวิชาพื้นฐาน โดยแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพมีขอบข่ายของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ดังต่อไปนี้ 1) การตระหนักในอาชีพ 2) การสำรวจโลกของงานอาชีพ 3) การสัมผัสงานอาชีพ และ 4) การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (สุภัสสา โพธิ์เงิน, 2562)

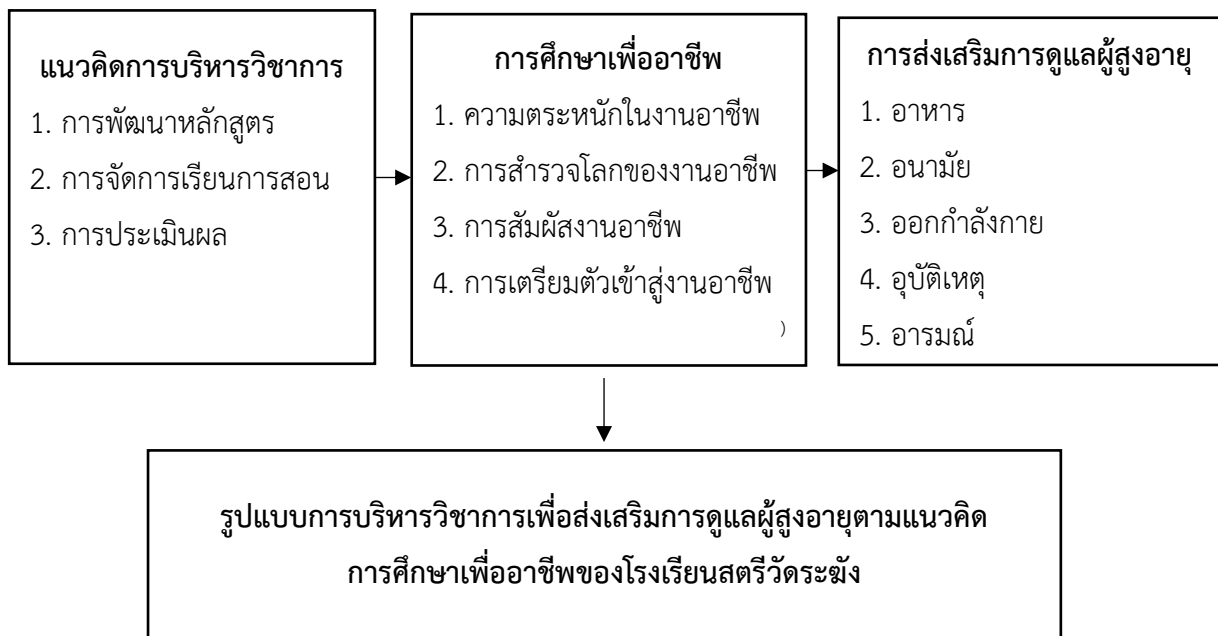
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุ

หลักการส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุ (5อ.) เกิดจากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเสริมสร้างสมรรถนะ สู่ทักษะ อาวุธศาสตร์การแพทย์ของโรงเรียนสตรีวัดระฆังที่มีการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน แหล่งเรียนรู้และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรฉบับนี้ขึ้นจากองค์ความรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร จึงเกิดเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุซึ่งบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะอาวุธศาสตร์การแพทย์ ด้วยหลักการ

5อ. (หลักสูตรท้องถิ่นเสริมสร้างสมรรถนะอายุศาสตร์การแพทย์, 2566) ประกอบด้วย 1) อาหาร 2) อนามัย 3) ออกกำลังกาย 4) อุบัติเหตุ และ 5) อารมณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารวิชาการที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพด้านการดูแลผู้สูงอายุของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อการเพิ่มพูนทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การพัฒนาสมรรถนะครูในเชิงบวกต่อประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาและ รูปแบบการบริหารวิชาการที่บูรณาการการเรียนรู้ สามารถทำนายระดับความพร้อมด้านอาชีพของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ นำมาวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 95 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) มีจำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีจำนวน 40 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุ ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) มีจำนวน 3 ข้อ รวมทั้งหมด 50 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่ออาชีพ การบริหารวิชาการและการดูแลผู้สูงอายุ จากนั้นร่างแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัยและโครงสร้างเครื่องมือวิจัย พร้อมเสนอทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขและความครอบคลุมจุดประสงค์ที่ต้องการวัด และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยจัดประชุมรองผู้อำนวยการและคณะครู จำนวน 95 คน เพื่อทำการชี้แจงและสร้างความเข้าใจร่วมกันในการตอบแบบสอบถาม
- 2) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 95 ฉบับ ติดตามการตอบกลับและเก็บรวบรวมเอกสารแบบสอบถามคืนได้ จำนวน 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
- 3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ดำเนินการในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage)
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และข้อเสนอแนะ เป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง เป็นคำถามลักษณะแบบให้เขียนตอบแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ความถี่ (Frequency)
- 4) การจัดลำดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาความต้องการจำเป็น จากสูตรการคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNIModified)
- 5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ IOC โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) และการหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากสูตรการคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNIModified) รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละการตอบกลับแบบสอบถาม (n = 95)

ข้อมูลแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	28	29.47
หญิง	67	70.53
รวม	95	100
2. ตำแหน่ง		
รองผู้อำนวยการ	5	5.26
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	6	6.32
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	14	14.74
ครูผู้สอน	70	73.68
รวม	95	100
3. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	8	8.42
30-39 ปี	22	23.16
40-49 ปี	34	35.79
50 ปีขึ้นไป	31	32.63
รวม	95	100
4. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	40	42.11
ปริญญาโท	50	52.63
ปริญญาเอก	5	5.26
รวม	95	100
5. ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	10	10.53
5-10 ปี	25	26.32
11-15 ปี	30	31.58
มากกว่า 15 ปี	30	31.58
รวม	95	100

จากตารางที่ 1 พบว่า การศึกษาครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 95 คน สามารถสรุปข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 70.53 ขณะที่เพศชายมีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 29.47 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

เมื่อพิจารณาตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 73.68 รองลงมาได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.74 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.32 และรองผู้อำนวยการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 ตามลำดับ

ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40–49 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 35.79 รองลงมาคืออายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 32.63 อายุ 30–39 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16 และต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.42 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 รองลงมาคือปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 และปริญญาเอก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงาน 11–15 ปี และมากกว่า 15 ปี จำนวนเท่ากัน คือ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58 รองลงมาคือ 5–10 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 ตามลำดับ

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการ

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง

ขอบข่ายการบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	ระดับ	สภาพที่พึงประสงค์
	M	SD	M
การพัฒนาหลักสูตร	2.46	0.72	4.14
การจัดการเรียนรู้	1.89	0.64	4.05
การวัดและประเมินผล	1.85	0.63	4.10
ภาพรวม	2.07	0.66	4.11

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($M = 2.07$, $SD = 0.66$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ($M = 2.46$, $SD = 0.72$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ ($M = 1.89$, $SD =$

0.64) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การวัดและประเมินผล ($M = 1.85$, $SD = 0.63$) ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.11$, $SD = 0.78$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ($M = 4.14$, $SD = 0.78$) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($M = 4.10$, $SD = 0.79$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ ($M = 4.05$, $SD = 0.78$)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ตารางที่ 3 ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง

ขอบข่ายการบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNIModified	ลำดับ
การวัดและประเมินผล	1.85	4.10	1.22	1
การจัดการเรียนรู้	1.89	4.05	1.15	2
การพัฒนาหลักสูตร	2.46	4.14	0.68	3
ภาพรวม	2.07	4.11	0.99	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการฯ โดยภาพรวมมีค่า PNIModified เท่ากับ 0.99 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การวัดและประเมินผล (PNIModified = 1.22) รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ (PNIModified = 1.15) และด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร (PNIModified = 0.68) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล รวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการดูแลผู้สูงอายุและการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมสูงวัยและการพัฒนาสมรรถนะด้านอาชีพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ประกอบด้วย 3 แนวทางหลัก 6 แนวทางย่อย 34 วิธีดำเนินการ ดังต่อไปนี้

การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ประกอบด้วย 3 แนวทางหลัก 6 แนวทางย่อย และ 34 วิธีดำเนินการ ดังนี้

1. พัฒนาระบบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ด้านการดูแลผู้สูงอายุและการเตรียมความพร้อมสู่อาชีพอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ประกอบด้วย 2 แนวทางย่อย ได้แก่ 1) การพัฒนาเกณฑ์และเครื่องมือประเมินหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์ด้านการดูแลผู้สูงอายุและการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยกำหนดกรอบการประเมินเชิงสมรรถนะ พัฒนาตัวชี้วัดและเครื่องมือประเมินด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะทางจิตใจ แต่งตั้งคณะทำงาน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประเมินผล 2) การพัฒนารอบ

การประเมินตามสภาพจริงและการสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินเชิงสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทจริง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย จัดกระบวนการ Reflection ใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล และติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

2. ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก สมรรถนะ ทักษะชีวิต และความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุและการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 2 แนวทางย่อย ได้แก่ 1) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างบุคคล ออกแบบสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงรุก บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และใช้กระบวนการสะท้อนผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและเครือข่ายความร่วมมือ โดยคัดเลือกแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ออกแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ บูรณาการสมรรถนะอาชีพและทักษะชีวิต ส่งเสริมการสะท้อนผลเพื่อการตัดสินใจทางอาชีพ และติดตามพัฒนาความพร้อมสู่วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการดูแลผู้สูงอายุและการเข้าสู่อาชีพ ประกอบด้วย 2 แนวทางย่อย ได้แก่ 1) การออกแบบหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาชีพด้านการดูแลผู้สูงอายุ โดยวิเคราะห์สมรรถนะวิชาชีพ ออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่น บูรณาการภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ พัฒนากิจกรรมจากสถานการณ์จริง สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และติดตามปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 2) การปรับปรุงหลักสูตรบนฐานการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเชิงกลยุทธ์ โดยกำหนดกรอบการวิเคราะห์เชิงสมรรถนะ รวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสีย วิเคราะห์ช่องว่างระหว่างสภาพจริงกับสภาพที่พึงประสงค์ เชื่อมโยงผลการวิเคราะห์กับบริบทสถานศึกษาและชุมชน ใช้ผลวิเคราะห์ในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร และติดตามทบทวนผลการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมินผล โดยเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆังทั้ง 3 ด้าน มีสภาพปัจจุบันต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์ทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนสตรีวัดระฆัง มีการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพอยู่ในระดับที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในระดับที่เหมาะสมของทั้งผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนสตรีวัดระฆังที่ผู้บริหารและครูคาดหวังให้เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช มงคล (2563) ที่พบว่า สภาพปัจจุบัน

ของการพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาทางด้านวิชาการของโรงเรียนในปัจจุบันอยู่ในระดับที่ไม่เพียงพอกับสภาพที่ผู้บริหารและครูต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อธิรุทธ มาณะจักร (2564) และ Damrongsiri et al. (2022) ที่พบว่าสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาทางด้านวิชาการให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการและความต้องการของสังคม

ความต้องการการพัฒนา รูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง โดยภาพรวม ด้านการวัดประเมิน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ซึ่งหากพิจารณาตามองค์ประกอบของการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านการสัมผัสงานอาชีพ เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ข้อที่ 3 มุ่งงานทำ - มีอาชีพ คือการที่สถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงาน สู้งาน ทำผลงานสำเร็จ มีการฝึกอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด รวมถึงต้องมีการสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรให้มีอาชีพ มีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ยังสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560) ที่ปรากฏในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายทั้งหมด 7 ข้อ โดยเฉพาะ ข้อที่ 3.2 ซึ่งกล่าวว่า คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ที่ส่งเสริมให้คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น พัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 สอดคล้องกับบริบทตลาดงานในโลกยุคปัจจุบัน

การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง

การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ผู้วิจัยริเริ่มดำเนินการพัฒนาผ่านการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงสมาคมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งกระบวนการในการพัฒนารูปแบบเริ่มต้นโดยกระบวนการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี บทความ รายงานทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็น การบริหารวิชาการ การส่งเสริมผู้สูงอายุ และการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จากการตอบ

แบบสอบถามโดยคณะครูโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเชิงลึกและสามารถนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนว่าแนวทางที่ผู้วิจัยดำเนินการสอดคล้องกับสิ่งที่คณะครูคาดหวังและเอื้อประโยชน์ต่อโรงเรียน เมื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการร่างแนวทางสำหรับพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ได้แก่ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และดำเนินการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของขอบข่ายการบริหารวิชาการ ขอบข่ายย่อยการบริหารวิชาการ และการศึกษาเพื่ออาชีพ ร่วมกับข้อมูลด้านการดูแลผู้สูงอายุ (50.) ข้อมูลเชิงคุณภาพของข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม และข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี บทความ รายงานทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่างแนวทางหลัก แนวทางย่อยและวิธีดำเนินการ ขั้นต้น จึงได้แนวทางทั้งสิ้น 3 แนวทางหลัก 6 แนวทางย่อย และ 34 วิธีดำเนินการ จากนั้นดำเนินการนำแนวทางข้างต้นผ่านกระบวนการประเมิน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าทุกรายการได้รับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและยังนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความอนุเคราะห์มาปรับปรุงร่างแนวทางสำหรับพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง เพื่อให้ได้แนวทางเพื่อการพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆังฉบับสมบูรณ์

สรุป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง โดยภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม คือ 0.99 หากจำแนกเป็นรายด้านของการบริหารวิชาการ พบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีสภาพปัจจุบัน รายข้อย่อยการกำหนดโครงสร้างและรายวิชาในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ รายข้อย่อยการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็น รายข้อย่อย การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ 0.73 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีสภาพปัจจุบัน รายข้อย่อยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ รายข้อย่อย การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับน้อย และความต้องการจำเป็น เรียนรู้ รายข้อย่อย การจัดสภาพบรรยากาศ สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ 1.23 และ 3) ด้านการประเมินผล มีสภาพปัจจุบัน รายข้อย่อยการนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ รายข้อย่อย การประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็น รายข้อย่อย การประเมินหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ 1.34 และ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหาร

วิชาการเพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง โดยการประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ขอรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางหลักที่ 1-3 แนวทางย่อยที่ 1.1-3.2 และ 34 วิธีดำเนินการ มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ข้อเสนอแนะ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา

1. โรงเรียนควรนำรูปแบบการบริหารวิชาการที่พัฒนาขึ้นไปใช้เป็นกรอบเชิงนโยบายในการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาหลักสูตร โดยบูรณาการแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพและการดูแลผู้สูงอายุให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบงานวิชาการอย่างเป็นองค์รวม
2. โรงเรียนควรพัฒนากลไกความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรเครือข่ายอย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ภาคปฏิบัติและการพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมของนักเรียนสู่อาชีพอย่างยั่งยืน
3. ผู้บริหารและครูควรใช้รูปแบบดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการออกแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการประเมินตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาชีพ ทักษะชีวิต และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทสังคมผู้สูงอายุของนักเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายการวิจัยไปสู่บริบทของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างด้านขนาด ระดับการศึกษา หรือบริบทชุมชน เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นและความสามารถในการประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารวิชาการในบริบทที่หลากหลาย
2. ควรศึกษาผลลัพธ์เชิงลึกในระยะยาวของนักเรียน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาสมรรถนะอาชีพ เจตคติ และเส้นทางการศึกษาและอาชีพภายหลังสำเร็จการศึกษา เพื่อยืนยันผลของการใช้รูปแบบ
3. ควรพัฒนางานวิจัยต่อยอดในลักษณะการวิจัยเชิงออกแบบขั้นก้าวหน้า (Advanced Design-Based Research) เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบ กลไก และเงื่อนไขของรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และนโยบายการศึกษาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). *มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่อง สังคมสูงอายุ (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- กระทรวงแรงงาน. (2557). *คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน กระบวนการช่วยให้ผู้รับบริการแนะแนวรู้จักอาชีพ*. ม.ป.ท.
- ขจรเกียรติ ชลเทพ. (2568). การบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 192–204.
- ธีรยุทธ มาณะจักร. (2564). *แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการตามแนวคิดผู้ออกแบบชีวิตที่มีคุณค่า*. (สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยนุช มงคล. (2563). *แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษาตามแนวคิดสมรรถนะวัดการและผู้ประกอบการ*. (สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนสตรีวัดระฆัง. (2566). *หลักสูตรท้องถิ่นเสริมสร้างสมรรถนะอายุรศาสตร์การแพทย์*. ม.ป.ท.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชชา โพธิ์เงิน. (2562). *นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). *สถิติจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2565*. ม.ป.ท.
- Calhoun, C. C., & Finch, A. V. (1976). *Vocational and career education: Concepts and operation*. Belmont, CA: Wadsworth Pub. Co.
- Damrongsiri, T., Harnphanich, B., Snongtaweepon, T., Channuwong, S., Benjawatanapon, W., Raktakanishtha, P., Wongsurakrai, S., & Siribensanont, C. (2022). Leadership of administrators for improving mission implementation of Thai private higher education institutions. *Journal of Positive School Psychology*, 6(9), 2558–2568.
- Dykeman, et al. (2001). The taxonomy of career development interventions that occur in America's secondary school. University of Minnesota, National Research Center for Career and Technical Education.
- Hoyt, K. B. (1975). *An introduction to career education: A policy paper of the U.S. Office of Education*. Washington, DC: U.S. Office of Education.

-
- Isaacson, L. E. (1977). *Career information in counseling and teaching* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Marland, S. P. (1971). *Career education*. Washington, DC: DHEW Publication No.
- Sutthadaanantaphokin, K., Channuwong, S., Moolngearn, P., Luangsmarnkul, P., & Wang, S. (2025). Transformational leadership influencing mission implementation of Thai universities. *Sciences of Conservation and Archaeology*, 37(3), 58–67. <https://doi.org/10.48141/sci-arch-37.3.25.7>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division. (2022). *World Population Prospects 2022: Summary of results*. United Nations.

